

DIJKSTRAAT / AALTEN

Het verhaal hierbij verschijnt op pagina twee ...

Ja, daar zijn we, bij het verhaal, de woning van opa/oma D. ... Dijkstraat 33 ...

Dijkstraat 33 te Aalten ... de basis van een lang en gelukkig leven van opa en oma D. ... een veilig onderkomen en bij-elkaar-zijn in de naoorlogse jaren.

Het huis werd gehuurd van een lokale eigenaar. Die eigenaar kwam af en toe even langs voor een borrel, en om de huur te innen (hoewel de huurschuld een brengschuld was in die dagen). We spreken uit onze herinneringen van de jaren 1955-1965.

In de afbeelding hierboven: een markante kersenboom, mei-kersen (spek-kersen) ... blond met een rood wangetje, ooit uit de Betuwe overgeplaatst. Wat waren dát heerlijke kersen !

Links: het kantoor van opa, hij was 'van de Commiezen' = rijksambtenaar der Belastingen, met name gericht op de goederen die de nabije grens overgingen. Een prachtig bureau. De briefopener hebben we nu anno 2024 nog steeds in bezit, de roterende asbak ook.

Herinneringen aan het kantoor: wanneer we mochten logeren bij opa/oma (altijd slechts één kleinkind tegelijk) dan werden we om 07:00 uur in de ochtend geroepen > "we gaan de potkachel in het kantoor aansteken", en van een kleinkind werd verwacht om de kleine houtjes in de kachel te kieperen als bijdrage tot de grote fik. Allengs werd het kantoor warmer.

Ondertussen was oma de straat overgestoken, naar Te Hennepe voor een paar plakjes boterhamworst, en naar bakker Frederiks voor een paar 'cadets'. Voor Frederiks > zie afbeelding op de eerste pagina. Wat een weldadig ontbijt daarna: kadetjes met boterhamworst, en warme

chocolademelk in een 'cruse' (ja, de toen Betuwse benaming voor een 'mok'). Vanaf een uur of acht werden we geacht naar andere kamers te gaan, immers opa ontving de mensen-die-belasting-waren-verschuldigd.

cadet: <https://nl.wikipedia.org/wiki/Kadetje>

cruse: [https://nl.wikipedia.org/wiki/Kroes_\(drinkgerei\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Kroes_(drinkgerei))

Rechts: de voorkamer. Veel planten. Planten op hoge, iele tafeltjes. Maar vooral een kolenkachel die warme bood, en een bijzonder fraaie piano ! De piano was van het merk Adam/Berlin. Nooit meer zo'n geluid gehoord. Tante B. kreeg les op dat instrument. De pianoleraar was meneer Heideman uit Dinxperlo, hij kwam ter plekke met zijn DKW, elke week. Opa naar kleinkind P. > "wil je nou pianoles of niet?" ... pfff ... dat was wel wat dwingend ... "ja opa, graag !" ... Nog steeds dankbaar voor dat gebiedende aanbod.

Het was de kamer van de grote maaltijden, geserveerd vanuit fraai servies. Beroemde soepen en andijvie-stamppotten à la Betuwe.

De voorkamer was ook de plek van de Sinterklaasvieringen. Jeetje, zomaar een elektrische trein op batterijtjes, ja het was geweldig, ook al was het baantje slechts een cirkeltje. Maar veel belangrijker, de voorkamer was ook de plek van een van de eerste televisies in het dorp Aalten. Opa keek naar Millowitsch en naar bokswedstrijden.

Millowitsch: <https://www.youtube.com/watch?v=hFhBVoBhi20>

Boxing 1961: <https://www.youtube.com/watch?v=9mjWIq9OBNs>

De kinderen uit de buurt kwamen op woensdagmiddag naar de voorkamer voor o.a. Pipo de Clown, een hele kamer vol, en oma D. zorgde voor een bakje kersen of rode bessen, en in de winter zorgde ze voor een gebakken aardappeltje op een vorkje (houten/bamboe prikkers bestonden toen nog niet).

Pipo de Clown: <https://www.moviemeter.nl/series/season/20199>

Maar nu een bijzondere herinnering: de dag dat Koningin Wilhelmina werd begraven. Ja, dat moest uiteraard in volle glorie worden bekeken. Het oudste kleinkind werd ter 'Rhebergen' gezonden om nog wat extra 'stoppen' te halen voor het geval de elektriciteit (voor de TV) zou uitvallen gedurende de uitzending. Aldus is het geschied. De laatste boodschap voor opa D.

Wilhelmina 1962: <https://www.youtube.com/watch?v=px103015bGc>

Op zondagen – na kerkdienst – was deze kamer dé plek om naasten te ontvangen, vooral 'meester K. van de basisschool te Aalten-Zuid' was dan een graag geziene gast. Er was altijd een klein borreltje aanwezig. Welke borrel ? Onbekend. Het oudste kleinkind van opa/oma D. bewonderde de dochter van deze meester der school.

De voorkamer was ook de plek waar de schoolrapporten der kinderen én kleinkinderen werden doorgenomen met m.n. opa D. Maar hijzelf moest ook 'rapporteren' na het – zonder rijbewijs – in de prak rijden van een splinternieuwe Daffodil van zoon P.

Alle besprekingen, maaltijden, piano-geluiden en vieringen werden gadeslagen door het beeld dat sinds 2021 de benaming 'die Anna' kreeg.

Kamer boven, in het midden. De slaapkamer van de dochter B. van opa/oma D. Zij was lerares te kleuterschool in Aalten-Zuid, en later vervulde zij een vergelijkbare functie te Deventer. Elk weekend kwam zij met de trein naar Aalten, en werd afgehaald door het oudste kleinkind van opa/oma D. En ook weer afgezet ter trein op zondagavond. Tot het moment dat ze 'verkering' kreeg met G.IJ. te Apeldoorn, en zij regelmatig samen met een Renault Dauphine naar de Achterhoek trokken (met eigen boterhammen), alsof er geen eten was aldaar 😊.

Kamer boven, achterzijde, rechts, niet zichtbaar. Daar sliepen de gasten, zo ook de kleinkinderen. Het oudste kleinkind heeft daar jarenlang doordeweeks overnacht in tijden dat oma D. het lastig vond dat opa aan 'gene zijde' was en zij aandacht/aanspraak behoefde. Een lokale schildersjongen had tijdelijk ook een kamer op de bovenverdieping, maar de plek is niet meer te bepalen nu anno 2024. Maar, de kamer boven, achterzijde, recht was een fijne kamer ! De stoomlocomotieven op de route Arnhem-Winterswijk waren prachtig om te zien voorbij komen. Later de 'Blauwe Engel'.

Blauwe Engel: https://nl.wikipedia.org/wiki/Blauwe_Engel

Kamer boven, achterzijde, links, niet zichtbaar. Dat was het domein van de grootouders PD & AD.

De achterkamer, beneden. Een bijzonder koele ruimte in de zomer. Een beetje geheimzinnige ruimte ook. De kleinkinderen hadden er niks te zoeken, maar waren toch nieuwsgierig. Hier werd 'vertoefd' met bezoek uit de Betuwe. Tante Ger uit Nijmegen ... maar ook 'ome Kees' uit Rotterdam was een graag geziene gast. De daar door 'ome Kees' vertelde verhalen over scheepsbouw waren groots en meeslepend. Niet te vergeten: er was – destijds heel bijzonder – een heus sinaasappel-boompje ! Bij goed weer werd dit boompje (in een pot) verplaatst naar de serre.

PS de originele oranje 'sudder-pan' van tante Ger is veilig bij een dierbaar lid der familie.

De serre aan de achterzijde. Een heerlijke, vooral koele ruimte in de zomer. Met heerlijke druiven (wanneer rijp) en ook perziken. Je kon vanuit de achterkamer makkelijk doorlopen naar de serre.

De keuken / de achterkeuken. De keuken was een grote, kille ruimte. Een zinken bak, met een pomp voor water. Vele glazen ingemaakte groenten. Het kolenfornuis bracht warmte, en fantastische maaltijden. In de achterkeuken was een voorraad van kolen / nog meer ingemaakte groenten, een toilet, een ook hier een heus werkende waterpomp.

De achterkeuken was dé plek van de magie van het andijvie-snijden door oma D. ,flinke struiken andijvie op de borst, een heel erg scherp mes, en dan teilen vol andijvie snijden, niet zomaar snijden, maar hooguit een millimeter dik, dus erg dun ...

Maar dan de tuin ! Een erg lange tuin, evenwijdig aan de Ludgerstraat, zo lang als het terrein van de klompenmaker 'Klompenhouwer' ten noorden daarvan. Een tuin met alle soorten groenten en fruit welke denkbaar zijn, en welke kunnen groeien in Nederland. Specialiteit: rode bessen, andijvie, aardbeien, frambozen, perziken, sla en druiven. Witlof in het donkere schuurtje ook. De groente werd 'voorgetrokken' onder Lentse ramen.

Over de bessen/aardbeien/frambozen. Aan het einde van een zomerse maaltijd. Opa D. sprak vaak de woorden: " stop ! geen toetje ! geen yoghurt ! ga als de sodemieter (of woorden van gelijke strekking) naar de tuin, en haal een kom vol aardbeien, bessen, frambozen ! ". Wat een heerlijke toetjes hadden we toen !

In de tuin was aan de noordzijde ruimte voor een duivenhok. Ja ja, opa D. en oudste zoon GJ hielden daar duiven, en dan met name witte postduiven. En ja, dat gevleugelde deed ook mee aan lokale wedstrijdjes (welke duif is het eerst 'thuis' ?). Kortom, ook een fijne herinnering ! Maar ja, bij gebroken vleugels e.d. stonden er soms ook duiven op het menu.